

La participació estudiantil a la universitat

23/03/2011

Autor/a: Fundació Autònoma Solidària

Font:

Font:

Font:

La participació estudiantil a la universitat

23/03/2011

Resum:

Anar a la universitat va més enllà d'estudiar per aconseguir un títol d'educació superior. La comunitat universitària és molt àmplia i en ella hi participen diferents actors: estudiants, professorat, personal d'administració i serveis i membres de l'equip de govern. Els estudiants són els més nombrosos i tenen diferents formes d'organitzar-se i mobilitzar-se per fer sentir la seva veu i, si s'escau, per representar la resta de l'estudiantat als òrgans rectors de les universitats catalanes.

ÍNDEX

[Organitzacions estudiantils](#)

[Formes de representació institucional](#)[Experiències docents en la participació universitària](#)[Mirant al futur](#)

Organitzacions estudiantils

La universitat acull estudiants amb inquietuds i prioritats molt diverses. És un element més de la societat i això és reflecteix en la gran varietat d'associacions estudiantils que poden néixer dins i fora de les aules. Com a organitzacions més paradigmàtiques trobem a les **assemblees de facultat, els sindicats estudiantils i els col·lectius concrets** que neixen en alguna facultat. A més, totes aquestes organitzacions tenen la possibilitat de presentar-se, així com les persones a títol individual, a les **eleccions dels òrgans de govern de les universitats**.

Les [Assemblees](#) estan formades per persones de tendències ideològiques variades, només cal ser estudiant. La seva estructura és horitzontal, es fa un treball de base i no existeix la figura del representant. Les Assemblees dins les universitats treballen en dos nivells: [a la facultat](#) i a la universitat. A les facultats es treballen aspectes concrets, que afecten directament als alumnes d'aquella facultat. En canvi, a la [Coordinadora d'Assemblees de Facultat](#) (CAF) es prenen decisions i s'organitzen accions que afecten a tot el campus o universitat.

Eduard Calvo, membre d'assemblees de facultat de la UAB, senyala que una de les grans debilitats a nivell intern és que **“és un òrgan molt rotatiu, en el sentit que quan algú acaba la carrera ja no pot continuar a l'assemblea, així que costa tenir una estabilitat i que els coneixements no es vagin perdent”**. Tanmateix, també té grans fortaleses com seria la **diversitat de gent que hi pot participar** i les idees que sorgeixen de l'intercanvi de diferents visions. De cara a les oportunitats que es presenten, Calvo destaca que **“la quantitat de gent que pot formar part d'una assemblea és molt àmplia** i això s'ha demostrat amb les lluites contra Bolonya del curs 2009-2010”.

El [Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans \(SEPC\)](#) és un dels més forts dins les universitats catalanes, ja que pràcticament té presència en totes les universitats públiques catalanes. El SEPC és una organització estudiantil de l'esquerra independentista i treballa per la construcció d'un marc educatiu pels Països Catalans. La seva organització es basa en l'assemblearisme, el control democràtic i la plena participació. Un altre exemple d'organització estudiantil és l'[Associació d'Estudiants Progressistes \(AEP\)](#), que també és un dels sindicats amb més força dins del moviment estudiantil.

Els diferents col·lectius universitaris treballen conjuntament en la gestió de diferents actes o accions. Per una banda, les assemblees com a tal estan formades per diferents tipus de persones, i entre elles, gent que forma part a la vegada d'algun sindicat o una altra organització estudiantil. D'altra banda, els actors del moviment estudiantil tenen la voluntat d'organitzar esdeveniments de forma conjunta. Tal com afirma Carla Estevan, membre de l'AEP: **“Sempre estem oberts a la col·laboració amb altres organitzacions, ja que això ens permet enfortir el nostre discurs i arribar a part de l'estudiantat que d'altra manera no sentiria la nostra veu”**.

Formes de representació institucional

Els estudiants poden accedir a través de les eleccions al [Claustre](#) i a la [Junta](#) als [òrgans de representació universitària](#), d'entre els quals destaquen el Claustre, les Juntetes de Facultats, el [Consell de Govern](#) i el [Consell Social](#). A part, moltes universitats catalanes tenen un [Consell d'Estudiants](#), que és l'òrgan de coordinació dels representants d'estudiants.

"Les assemblees es presenten en forma de candidatures col·lectives perquè el que es pretén és fer un treball de facultat amb la resta de col·lectius d'estudiants, però també és important fer un treball institucional", explica Eudald Calvo. En aquest sentit, Carla Estevan afirma que "la universitat ha de fer partícip de la presa de decisions a tot l'estudiantat i, per això mateix, apostem per una representació de tota la comunitat universitària en els òrgans de decisió que vagi en consonància amb la seva presència real en el campus". En el cas de grups com els [Juntaris](#), el seu propi nom ja expressa una clara vocació per convertir-se en representants dels universitaris en els òrgans de govern. També cal fer esment que qualsevol persona a títol individual es pot presentar en aquests comicis.

En la majoria de les universitats catalanes existeix el **Consell d'Estudiants**, reconegut de forma legal com a òrgan de coordinació de l'estudiantat. Cada centre té els seu propi Consell, que després es coordina en el Consell d'Estudiants de tota la universitat. Aquest consell **aglutina a tots els representants d'estudiants en les seves formes diverses** (des dels que són membres dels òrgans de governs fins els que pertanyen a les associacions presents a la universitat) per tal de promoure la coordinació i l'associacionisme entre estudiants, així com donar suport a les diferents iniciatives i defensar els drets i deures de l'estudiantat.

Recentment s'ha constituït el [Consell de l'Estudiantat de les Universitats Catalanes \(CEUCAT\)](#), que s'ha creat amb l'objectiu de permetre a l'estudiantat de les universitats catalanes treballar conjuntament en certs aspectes del sistema universitari i vehicular la seva representació, transportant les seves propostes als Rectors i al Conseller d'Universitats.

Experiències docents en la participació universitària

En el marc de les [Jornades de formació sobre la participació estudiantil](#) que es van celebrar a la [Universitat Autònoma de Barcelona \(UAB\)](#) del 15 al 17 de març, la professora de la [Universitat Pompeu Fabra \(UPF\)](#), Mariona Ferrer, va explicar l'**assignatura que imparteix sobre participació estudiantil**. La seva assignatura es va crear a partir de la iniciativa del vicerectorat de la UPF en un context diferent a l'actual i previ a les mobilitzacions contra Bolonya. Es pretenia **incentivar l'alumnat davant d'una baixa participació estudiantil**. Es va crear l'assignatura amb l'objectiu de formar i reflexionar entorn la participació estudiantil i aconseguir un espai de debat, autoreflexió i autocrítica.

"La vida de participació estudiantil és curta. Costa fer relleu generacional, marxa la gent i costa tenir memòria del que s'ha fet", afirma Mariona Ferrer, a la vegada que es pregunta si serveix d'alguna cosa formar i fomentar la participació estudiantil tenint en compte el context i les estructures actuals, ja que el professorat i l'estudiantat no s'involucra massa en aquests afers i els òrgans de govern tenen les seves limitacions.

En el context de les mateixes jornades, el degà de la [Facultat de Polítiques i Sociologia de la UAB](#), [Salvador Cardús](#), va exposar les seves idees entorn la participació estudiantil, establint les amenaces i condicions d'aquesta participació. Cardús va advertir que **la condescendència és la primera gran amenaça**: "El voler quedar bé sabent que no es podran complir els compromisos és una manca de coratge de les autoritats". **L'altre gran perill és la desconfiança**. Pel que fa a les condicions d'una bona participació, segons Cardús aquesta "s'ha de produir a partir de la **definició d'uns límits clars**, sabent que no tot es pot decidir a partir de la participació". També s'ha de tenir en compte la **responsabilitat de les persones** i com a últim punt és molt important **l'honestedat**.

Mirant al futur

Amb el context actual d'implementació de l'[Espai Europeu d'Educació Superior](#) (conegut com a pla Bolonya) els estudiants han manifestat el seu malestar davant la **impossibilitat que tenen per compaginar participació estudiantil i assistència a classe**: es valora positivament i s'incentiva que els estudiants es mobilitzin, però això entra en contradicció amb l'assistència obligatòria a classe.

En un moment en què el moviment estudiantil passa per una baixa participació - amb les accions de lluita contra Bolonya encara presents -, i amb un [Estatut de l'Estudiant Universitari](#) recentment aprovat, l'estudiantat s'afronta a un nou context en què s'hauran de reciclar i incorporar nous mecanismes per portar a terme les seves reivindicacions.

Etiquetes: [òrgans de Govern](#), [participació ciutadana](#), [universitat](#), [educació](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/formacio/recursos/la-participacio-estudiantil-a-la-universitat>